

ACADEMIA ROMÂNĂ - SCOSAAR
SCOALA DOCTORALĂ ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei: Arheologia preistorică a României

Titularul activităților de curs: C.Ș. I dr. habil. Cornelia-Magda Lazarovici

Anul de studii: 2022-2023

Număr de ore pe săptămână/Verificarea/Credite		
Curs	Forma de examinare	Credite
2	Examen	15

A. OBIECTIVELE DISCIPLINEI (Obiectivele sunt formulate în termeni de competențe profesionale):

Obiectivul general al disciplinei	Înșușirea datelor fundamentale cu privire la stadiul cercetării preistoriei în arealul României.
Obiectivele specifice	Utilizarea adecvată a resurselor bibliografice. Metode și tehnici de bază folosite în cercetarea arheologică. Familiarizarea cu artefactele specifice fiecărei epoci, descrierea și interpretarea acestora. Cronologia relativă și absolută în lumina ultimelor date.

B. Condiții (acolo unde este cazul)

De desfășurare a cursului	•
---------------------------	---

C. COMPETENȚE SPECIALE ACUMULATE (Vizează competențele asigurate de programul de studiu din care face parte disciplina)

Competențe profesionale	Analiza comparativă a informațiilor provenind din diverse categorii de surse arheologice și plasarea lor într-un context istoric general. Utilizarea metodelor moderne de cercetare arheologică și de interpretare istorică. Evaluarea critică a stadiului cercetării
-------------------------	---

	referitoare la tema asumată în funcție de cantitatea și calitatea datelor existente. Utilizarea bazelor de date și informații în procesarea datelor bibliografice și a materialului arheologic, în vederea realizării unei analize din perspectivă istorică.
Competențe transversale	Capacitatea de a concepe un plan de cercetare arheologică. Utilizarea gândirii critice în estimarea valorii resurselor. Gândire independentă și creativă. Disciplină în muncă, respectarea termenelor asumate.

D. CONȚINUTUL DISCIPLINEI

CAPITOLUL	Conținuturi	Nr. ore
1. Paleoliticul, culturi și specific - date generale	Evoluția și cronologia Paleoliticului	2
2. Neolitizarea în spațiul carpato-dunărean	Teorii vechi și noi, bazate pe noi metode de cercetare	2
3. Neoliticul în spațiul carpato-dunărean	Culturi și faze, grupuri culturale, pe baza noilor cercetări	2
4. Epoca Cuprului în spațiul carpato-dunărean	Marile complexe culturale și relațiile cu vecinii	2
5 Epoca Bronzului în spațiul carpato-dunărean	Periodizare, culturi, cronologie	2
6. Planimetria așezărilor și construcțiilor de locuit în preistorie	Tipurile de așezări și construcții de locuit	2
7. Meșteșugul olăritului	Materiale, modelare, decorare, ardere	2
8. Viața religioasă în Neolitic și Epoca Cuprului	Sanctuare, altare, obiecte de cult. Reflectarea marilor teme religioase	2
9. Necropole și morminte în preistorie	Rituri și ritualuri	2
10. Sisteme de comunicare în preistorie	Simboluri și semne	2

Total ore	20
------------------	-----------

E. EVALUARE (Se precizează metodele, formele de evaluare și ponderea acestora în stabilirea notei finale. Se indică standardele minime de performanță, raportate la competențele definite la punctul A.)

Tip de activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere nota finală
Curs	Acuratețea și calitatea tratării subiectelor de examen - Insușirea cunoștințelor dobândite la curs	Verificare prin: -Examen scris	
Rezultatele evaluării disciplinei se exprimă prin note de la 1 la 10, nota minimă de promovare fiind 5.			

F. REPERE METODOLOGICE

Prelegere îmbinată cu dialog. Utilizare de mijloace moderne de instruire (ppt). Suport de curs.

G. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului.

Cursul urmărește să ofere studenților o mai bună pregătire în domeniu, înțelegerea fenomenelor aferentei temei, precum și dobândirea de competențe profesionale specifice.

H. BIBLIOGRAFIE

- Băjenaru 2014. R. Băjenaru, *Sfârșitul bronzului timpuriu în regiunea dintre Carpați și Dunăre*, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca, 2014.
- Boroneț 2012. A. Boroneț, *Aspecte ale tranziției de la mezolitic la neolitic în zona Porțile de Fier*, Museum Banaticum Timesiense, BHAB, LII, Cluj-Napoca, 2012.
- Brummack, Diaconescu 2014. S. Brummack, D. Diaconescu, *A Bayesian approach to the AMS dates for the Copper Age in the Great Hungarian Plain*, în *PZ*, 89 (2), 2014, p. 242-260.
- Chirica, Chirica 2017. V. Chirica, V.-C. Chirica, *Des preuves matérielles des manifestations de spiritualité dans les sanctuaires du Paléolithique Supérieur européen*, în ****Symbols and signs 2017*, p. 3-56.
- Ciugudean 1996. H. Ciugudean, *Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-vestul Transilvaniei*, Bibliotheca Thracologica, XIII, București, 1996.
- Diaconescu 2013. D. Diaconescu, *Considerații privind cronologia Epocii timpurii a Cuprului în estul Bazinului Carpatic (cultura Tiszapolgár)*, în *AnB*, XX, 2013, p. 35-60.
- Diaconescu et alii 2013. D. Diaconescu, Gh. Lazarovici, S. Tincu, *Considerații privind poziția cronologică absolută a cimitirelor preistorice de la Iclod*, în *ActaMP*, XXXV, 2013, p. 47-63.

- Drașovean 2014. Fl. Drașovean, *Despre cronologia relativă și absolută a neoliticului și eneoliticului timpuriu din răsăritul bazinului carpatic. O abordare Bayesiană*, în *AnB*, S. N., Arheologie – Istorie, XXII, 2014, p. 33-66.
- Dumitrescu VI et alii 1983: VI. Dumitrescu, Al. Bolomey, F. Mogoșanu, *Esquisse d'une préhistoire de la Roumanie*, București 1983.
- Dumitroaia Gh. 2000: *Comunitățile preistorice din nord-estul României. De la cultura Cucuteni până în bronzul mijlociu*, BMAntiq VII, Piatra Neamț 2000.
- Frențiu M., Lazarovici Gh. 1988: *Methods for automated classification in archaeology. An application to the Neolithic graves and ornaments*, în *First Romanian Conference on the application of physics methods in archaeology*, Bucharest, 1988, p. 131-146.
- Gogâltan Fl. 1999: *Bronzul timpuriu și mijlociu în Banatul românesc și pe cursul inferior al Mureșului. Cronologia și descoperirile de metal*, Timișoara 1999.
- Gogâltan Fl. 2004: *Tell-urile în Orientul apropiat și Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (I)*, în *ActaTS*, III, 2004, p. 43-117.
- Gogâltan Fl. 2005: *Tell-urile în Orientul apropiat și Bazinul Carpatic. O scurtă privire comparativă asupra habitatului preistoric (II)*, în *ActaTS*, IV, 2005, p. 79-129.
- Haarmann H. 1995: *Early Civilization and Literacy in Europe. An Inquiry into Cultural Continuity in the Mediterranean World*, Berlin, New York, 1995.
- Hansen et alii 2004: S. Hansen, A. Dragoman, N. Benecke, J. Görzdorf, F. Klimscha, S. Oanță-Marghitu, A. Reingruber, *Bericht über die Ausgrabungen in der kupferzeitlichen Tellsiedlung Măgura Gorgana bei Pietrele in Muntenien/ Rumänien*, în *Eurasia Antiqua*, 10, 2004, p. 1-52.
- Hansen et alii 2005: S. Hansen, A. Dragoman, A. Reingruber, I. Gatsov, J. Görzdorf, P. Nedelcheva, S. Oanță-Marghitu, B. Song, *Der kupferzeitliche Siedlungshügel Pietrele an der Unteren Donau*, în *Eurasia Antiqua*, 11, 2005, S. 341-392.
- Lazarovici C.-M. 2002a: *The Sanctuaries of the Precucuteni-Cucuteni cultures*, sub tipar în *Arheologia*, Kiev.
- Lazarovici C.-M. 2003: *Pre-Writing Signs on Neo-Eneolithic Altars*, în *Early Symbolic System for Communication in Southeast Europe*, ed. L. Nikolova, BAR International Series 1139, Oxford 2003, Vol. I, p. 85-96.
- Lazarovici C.-M. 2004: *Sanctuarele Precucuteni-Cucuteni*, în *ArhMold*, 25/2002, 2004, p. 47-64.
- Lazarovici C.-M. 2010: *Cucuteni Ceramics: Technology, Typology, Evolution, and Aesthetics*, în *The Lost World of Europe. The Danube Valley, 5000-3500BC*, ed. D. W. Anthony with Jennifer Y Chi, New York University and Princeton University Press, 2010, p. 128-161.
- Lazarovici C.-M., Lazarovici Gh. 2006: *Arhitectura Neoliticului și Epocii Cuprului din România. I. Neoliticul*, Bibliotheca Archaeologica Moldaviae IV, ed. V. Spinei, V. Mihailescu-Bîrliba, Ed. Trinitas, Iași, 2006.
- Lazarovici C.-M., Lazarovici Gh. 2007: *Arhitectura Neoliticului și Epocii Cuprului din România. II. Epoca Cuprului*, Bibliotheca Archaeologica Moldaviae VI, ed. V. Spinei, V. Mihailescu-Bîrliba, Ed. Trinitas, Iași 2007.
- Lazarovici C.-M., Lazarovici Gh. 2015. C.-M. Lazarovici, Gh. Lazarovici, *From Symbol to Sign. I Part*, în E. C. Ursu, A. Poruciuc, C.-M. Lazarovici (eds.), *From Symbols to Signs. In memory of Klaus Schmidt*, Ed. Karl A. Romstorfer, Suceava, 2015, p. 3-100.
- Lazarovici Gh., Lazarovici C.-M. 2016. Gh. Lazarovici, C.-M. Lazarovici, *Începuturile procesului de neolitizare din sudul Europei centrale și Balcani*, în *Acta Musei Tutovensius, Istorie veche și arheologie, XIII, In honorem Eugenia Popușoi octagenarii*, Bârlad, 2016, p. 27-72.
- Lazarovici Gh. 1998a: *Metode și tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București 1998.

- Lazarovici Gh. 2001a: *The Eagle - the bird of death, Regeneration - Resurrection and Messenger of Gods. Archaeological and Ethnological Problem*, în *Tibiscum*, X, 2001, p. 57-67.
- Lazarovici Gh. 2001b: *The Eye. Simbol, Gesture, Symbol, Expression*, în *Tibiscum*, X, 2001, p. 115-128.
- Lazarovici Gh. 2006: *The Anzabegovo - Gura Baciului Axis and The first stage of the Neolithisation Process in Southern - Central Europe and the Balkans*, în *Homage to Milutin Garašanin*, Belgrade, 2006, p. 111-158.
- Lazarovici Gh., Maxim Z. 1995a: *Gura Baciului. Monografie arheologică*, seria BMN, XI, Cluj-Napoca, 1995.
- Lazarovici Gh. et alii 2001: Gh. Lazarovici, Fl. Drașovean, Z. Maxim, *Parța. Monografie arheologică*, Vol. 1.1 341 p.; vol. 1.2, 115 pl. 137 fig., „Waldpress”, BHAB, 12, Timișoara, 2001.
- Luca 1999. S. A. Luca, *Sfârșitul eneoliticului pe teritoriul intracarpatic al României, cultura Bodrogkeresztúr*, Alba Iulia, 1999.
- Luca 2015. S. A. Luca, *Viața trăită sub zei. Situl Starčevo-Criș I de la Cristian I, județul Sibiu, România/Living under the Gods. The Starčevo-Criș I Site from Cristian I, Sibiu County, Romania*, Studies into South-East European Prehistory II, Suceava, 2015.
- Mareș 2002. I. Mareș, *Metalurgiei aramei în neo-eneoliticul României*, Ed. Bucovina istorică, Suceava, 2002.
- Mareș 2012. I. Mareș, *Metalurgia aramei în civilizațiile Precucuteni și Cucuteni*, Ed. Universității Ștefan cel Mare din Suceava, Ed. Karl A. Romstoffer, Suceava, 2012.
- Motzoi-Chicideanu 2011. I. Motzoi-Chicideanu, *Obiceiuri funerare în epoca bronzului la Dunărea Mijlocie și Inferioară*, Editura Academiei Române, București, 2011, vol. 1 și vol. 2.
- Niculică 2015. B. P. Niculică, *Epoca Bronzului în Podișul Sucevei*, Ed. Karl A. Romstorfer, Suceava, 2015.
- Păunescu 1998. Al. Păunescu, *Paleoliticul și epipaleoliticul de pe teritoriul Moldovei cuprins între Carpați și Siret. Studiu monografic*, II 1, Bucharest, 1998.
- Păunescu 1999. Al. Păunescu, *Paleoliticul și mezoliticul de pe teritoriul Moldovei cuprins între Siret și Prut. Studiu monografic*, II, 2, Editura Satya-Sai, București, 1999.
- Păunescu 1999. Al. Păunescu, *Paleoliticul și mezoliticul de pe teritoriul Dobrogei. Studiu monografic*, II, Bucharest, 1999.
- Păunescu 2000. Al. Păunescu, *Paleoliticul și mezoliticul din spațiul cuprins între Carpați și Dunăre. Studiu monografic*, Bucharest, 2000.
- Păunescu 2001. Al. Păunescu, *Paleoliticul și mezoliticul din spațiul transilvan. Studiu monografic*, Bucharest, 2001.
- Popa 2005. C. I. Popa, *Modificări culturale la finalul Bronzului timpuriu și începutul Bronzului mijlociu în Transilvania*, în *Omagiu Profesorului Ioan Andrițoiu 2005*, p. 51-183.
- Roman 2001. P. Roman, *Die Cernavodă III-Boleráz. Kulturscheinung im Gebiet der Unteren Donau*, în *Symposium Cernavoda-Boleráz, ein vorgeschichtliches phänomen zwischen der Oberrhein und Unteren Donau*, Studia Danubiana Series Symposia II, București, 2001, p. 13-59
- Sălceanu 2008. I. Sălceanu, *Sălcuța IV- Herculane II - III*, Ed. Fundația "Rădăcinile Europei", Seria Monographia, I, Satu Mare, 2008.
- Teodorescu 2011. R.-M. Teodorescu, *Necropolele tumulare pe teritoriul României în Eneoliticul final și Epoca Bronzului*, Bibliotheca Brukenthal, LIV, Sibiu, 2011, 282 p.
- Ursulescu N. 2001: *Dovezi ale unei simbolistici a numerelor în cultura Precucuteni*, în *MemAntiq XXII*, 2001, p. 51-70.

**Titular de curs,
C. Ş. I. Dr. habil. Cornelia-Magda Lazarovici**

Magda Lazarovici